

การพัฒนากลไกเชิงสถาบันของประเทศไทยเพื่อรองรับ พันธกรณีตามความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

APaR

สถาบันวิชาการนโยบายกิจการสาธารณะกับธุรกิจและการกำกับดูแล

TIARA

THAMMASAT INSTITUTE OF AREA STUDIES

1. ผศ.ดร. ศุภัช ศุภชลาศัย
(หัวหน้าคณะผู้วิจัยด้านเศรษฐศาสตร์)
2. รศ.ดร.ชรินทร์ มีโกคี

1. รศ. สุธรรม อยู่ในธรรม
(หัวหน้าคณะผู้วิจัยด้านกฎหมาย)
2. ผศ.ดร. ประพันธ์พงษ์ ขำอ่อน
3. อ.ดร. ณัฐริกา แชน
4. อ.ปกรณ์ วิญญูห์ตถกกิจ

ข้อเสนอแนะสำหรับภาพรวมกลไกเชิงสถาบันของความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

กระบวนการจัดทำความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ

- ช่วงที่ 1 ก่อนการเจรจาความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ
- ช่วงที่ 2 ระหว่างการเจรจาความตกลงฯ
- ช่วงที่ 3 การรับรองอย่างเป็นทางการ (Endorsement)
- ช่วงที่ 4 ภายหลังความตกลงฯ มีผลบังคับใช้

สิ่งที่ควรมีการปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>(1) กรณีก่อนและระหว่างการเจรจาความตกลง</p> <p>(1.1) ประเทศไทยขาดยุทธศาสตร์ (Strategy) และแนวทาง (Roadmap) ที่ชัดเจน เช่น จะเจรจาความตกลงการค้าเสรีกับประเทศใดก่อนหรือหลัง ขาดเป้าหมายที่ชัดเจนว่าจะทำความตกลงการค้าเสรีอะไร กับประเทศใดบ้าง รวมทั้งมีเป้าหมายอย่างไรในความตกลงนั้นๆ ซึ่งความตกลงการค้าเสรีนี้เป็นเรื่องใหญ่ที่มีความสำคัญ ควรมีทั้งแผนยุทธศาสตร์และแนวทาง (Roadmap) ที่ชัดเจน เนื่องจากการเจรจาในแต่ละครั้งนั้นใช้งบประมาณที่สูงและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกับเศรษฐกิจในประเทศหลายประการ</p> <p>ที่ผ่านมาการเจรจาความตกลงการค้าและการลงทุนส่วนใหญ่ผู้ริเริ่มคือข้าราชการประจำจากกระทรวงพาณิชย์ (กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ) ยกเว้นในบางสมัยที่ฝ่ายการเมืองเป็นผู้ริเริ่มบ้าง และมีลักษณะนโยบายจากเบื้องบนสู่เบื้องล่าง (Top-Down) แตกต่างจากประเทศอื่นโดยเฉพาะสาธารณรัฐเกาหลีและสิงคโปร์ที่มียุทธศาสตร์ รวมถึงแนวทาง (Roadmap) ที่ชัดเจนว่าจะดำเนินการเจรจากับใครก่อนหลังเมื่อใด และต้องการอะไรจากความตกลงแต่ละความตกลง</p>	<p>(1) ควรจัดทำยุทธศาสตร์ (Strategy) และแนวทาง (Roadmap) การเจรจาความตกลงการค้าของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความตกลงการค้าเสรี ควรเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายการค้า (Trade Policy) ของประเทศ</p>

สิ่งที่ควรมีการปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>(1.2) หัวหน้าคณะเจรจาเป็นข้าราชการประจำ โดยส่วนใหญ่ กระทรวงพาณิชย์เป็นผู้รับผิดชอบ มีเพียงการเจรจาความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจที่ใกล้ชิดไทย-ญี่ปุ่น (JTEPA) และความตกลงการค้าเสรีระหว่างไทยและสหรัฐฯ (Thailand – USA FTA ซึ่งการเจรจาไม่ประสบความสำเร็จ) เท่านั้นที่หัวหน้าคณะเจรจา ได้แก่ กระทรวงการต่างประเทศ ทำให้หัวหน้าและคณะเจรจาไม่สามารถจดจ่อกับการเจรจาได้อย่างเต็มที่ เนื่องจากไม่ได้ทำงานด้านการเจรจาความตกลงแบบเต็มเวลา (Full-time) แต่ต้องทำงานประจำด้านอื่นๆ ด้วย ซึ่งต่างจากกรณีของประเทศสิงคโปร์และสาธารณรัฐเกาหลีที่มีคณะเจรจาหรือฝ่ายความตกลงการค้าเสรีโดยเฉพาะแยกออกมาจากงานประจำอื่นๆ</p> <p>(1.3) ในขั้นตอนระหว่างการเจรจา ขาดความเชื่อมโยงและประสานงานอย่างเป็นระบบระหว่างฝ่ายเจรจา (ได้แก่ ข้าราชการประจำ) ฝ่ายบริหารและฝ่ายการเมืองที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบกับปัญหาการเจรจาความตกลงต่างๆ อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ รวมถึงขาดระบบติดตามและประเมินผล (Monitoring and Evaluation) ของการเจรจาในความตกลงต่างๆ และควรมีความเชื่อมโยงระหว่างฝ่ายข้าราชการประจำและฝ่ายการเมือง นอกจากนี้ ฝ่ายการเมืองไม่มีระบบที่ชัดเจนในการนำเอาประเด็นจากการเจรจาความตกลงการค้าเสรีส่งต่อผู้บริหารประเทศระดับสูง เช่น รัฐมนตรีและนายกรัฐมนตรี เพื่อทราบถึงสถานการณ์การเจรจาที่เกิดขึ้น เพื่อประกอบการตัดสินใจต่อไป</p>	<p>(2) มีคณะกรรมการ/คณะทำงาน ที่ทำงานเต็มเวลาเฉพาะด้านการเจรจาความตกลงการค้าเสรี โดยควรเป็นข้าราชการประจำ แต่อาจให้ผู้แทนการค้าไทย (Thailand Trade Representative: TTR) เข้ามาร่วมดูแลรับผิดชอบ</p> <p>ผู้แทนการค้าไทย (TTR) ควรมีฐานะหน้าที่ในการเป็นองค์กรเชื่อมระหว่างฝ่ายเจรจา (ข้าราชการประจำ) กับคณะรัฐมนตรี รวมทั้งรัฐมนตรีกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และนายกรัฐมนตรี ดังนั้น ผู้แทนการค้าไทยจึงต้องเข้าใจในทุกประเด็นเกี่ยวกับการค้าและการลงทุน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการค้าเสรี นอกจากนี้ ผู้แทนการค้าไทย (TTR) ควรเข้ามา เป็นผู้ตรวจสอบ (Monitor) การเจรจาและช่วยในเรื่องการทำความเข้าใจกับฝ่ายการเมืองอีกด้วย</p>

สิ่งที่ควรมีการปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>(1.4) บทบาทภาคเอกชนไม่ชัดเจน มีความสับสนและปนเป โดยภาคเอกชนมีบทบาทเข้ามามากเกินไปในการเจรจา เนื่องจากทุกวันหลังสิ้นสุดการเจรจาอย่างเป็นทางการ จะมีการประชุมคณะเจรจาฝ่ายไทยโดยภาคเอกชนบางกลุ่มจะเข้าร่วมด้วยเพื่อสรุปสาระการประชุมในแต่ละวัน ซึ่งทำให้หัวหน้าคณะเจรจาและคณะเจรจามีความกดดันและเพิ่มภาระโดยไม่จำเป็น ในส่วนนี้จึงควรมีการจัดองค์กร/สถาบันให้เป็นระบบอย่างชัดเจนเช่นในกรณีของสาธารณรัฐเกาหลี</p>	<p>(3) สำหรับบทบาทของภาคเอกชนนั้น ควรตั้งคณะกรรมการภาคเอกชนขึ้นมาอีกชุดหนึ่งเพื่อฟังความเห็น เพื่อผู้มีช่องทางสำหรับภาคเอกชนในการเข้าร่วมก่อนการเจรจา ควรยกเลิกการสรุปสถานการณ์การเจรจาในแต่ละวันให้ภาคเอกชนรับทราบ แต่อาจทำในลักษณะการสรุปประเด็นภายหลังการเจรจาแต่ละรอบแทน</p>

สิ่งที่ควรมีการปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>(2) กรณีหลังการเจรจาความตกลง</p> <p>(2.1) ขาดกระบวนการตรวจสอบและประเมิน (Monitoring & Evaluation) ว่าหน่วยงานต่างๆ ได้ทำตามพันธกรณีตามที่ได้ลงนามไว้หรือไม่ ซึ่งกระบวนการนี้มีทั้งในสาธารณรัฐเกาหลี (ซึ่งได้แก่ Auditing Office) และประเทศสิงคโปร์</p>	<p>(4) ในเรื่องของการตรวจสอบและประเมินการปฏิบัติตามพันธกรณีในความตกลงการค้าและการลงทุน (Monitoring & Evaluation) นั้นควรดำเนินการอย่างจริงจัง มีหน่วยงานรับผิดชอบชัดเจน ซึ่งอาจเป็นหน่วยงานในกระทรวงพาณิชย์ เพราะส่วนใหญ่เป็นผู้เจรจาและมีความเข้าใจความตกลงอย่างดี นอกจากนี้ควรมีการทำรายงานในลักษณะ FTA Review เพื่อติดตาม ประเมินผล และนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในทุกๆ ปี</p>

สิ่งที่ควรมีการปรับปรุง	ข้อเสนอแนะ
<p>(2.2) ขาดการให้ข้อมูลแก่สาธารณะ หรือการประชาสัมพันธ์เพื่อให้ประชาชนทราบภายหลังการเจรจาว่า ผลจากการเจรจาเป็นอย่างไร สิทธิประโยชน์ที่ได้รับตามความตกลงนั้นมีอะไรบ้าง เพื่อให้ประชาชนได้เข้าใจและใช้ประโยชน์จากความตกลงอย่างเต็มที่</p> <p>นอกจากนี้ ขาดการทำโครงการเพื่อรณรงค์และกระตุ้น หรือชี้แจงกับผู้ผลิตใหญ่น้อยในประเทศเกี่ยวกับการใช้ประโยชน์จากความตกลง เนื่องจากความตกลงและการปฏิบัติตามความตกลงเหล่านี้ เช่น เรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า (Rules of Origin) มีความซับซ้อน อีกทั้งปัญหาทางภาษาที่แบบฟอร์มต่างๆ เป็นภาษาอังกฤษ ซึ่งประเด็นเหล่านี้สำหรับบริษัทขนาดใหญ่อาจไม่เป็นปัญหามากนัก แต่สำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) กลับเป็นสิ่งที่ปัญหาอย่างมาก ซึ่งอาจทำให้ SMEs ใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงค่อนข้างน้อย ทั้งนี้ ในกรณีของสาธารณรัฐเกาหลีเกิดปัญหา SMEs ใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงในสัดส่วนที่น้อยเช่นกัน ซึ่งทางรัฐบาลได้พยายามตั้งองค์กรและผลักดันโครงการต่างๆ เพื่อให้เกิดการใช้สิทธิประโยชน์จากความตกลงเพิ่มมากขึ้น เช่น การสร้างเว็บไซต์และแอปพลิเคชันเป็นภาษาเกาหลีเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์ได้ง่ายขึ้น เป็นต้น</p>	<p>(5) การส่งเสริมการใช้สิทธิประโยชน์ (Utilization) ควรมีหน่วยงานที่เข้ามาดำเนินการเรื่องนี้อย่างจริงจัง ซึ่งอาจเป็นส่วนหนึ่งของกระทรวงพาณิชย์ และมีการส่งเสริมการใช้ประโยชน์โดยผ่านช่องทางต่างๆ ในลักษณะที่เป็นแนวทางการใช้สิทธิประโยชน์ในความตกลงต่างๆ เช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลีและสิงคโปร์</p> <p>(6) ในเรื่องการเยียวยา (Remedies) ควรจะดำเนินการเช่นเดียวกับสาธารณรัฐเกาหลี มีการตั้งองค์กรที่ชัดเจนและโครงการนั้นมีลักษณะช่วยให้ผู้ได้รับผลกระทบปรับตัวได้และเป็นประโยชน์ต่อผู้ประกอบการ</p>

ข้อเสนอแนะสำหรับการบูรณาการวิธีการและหน่วยงานตาม พันธกรณีความตกลงการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ (ประเทศไทย, สิงคโปร์, เกาหลีใต้, สหรัฐอเมริกา)

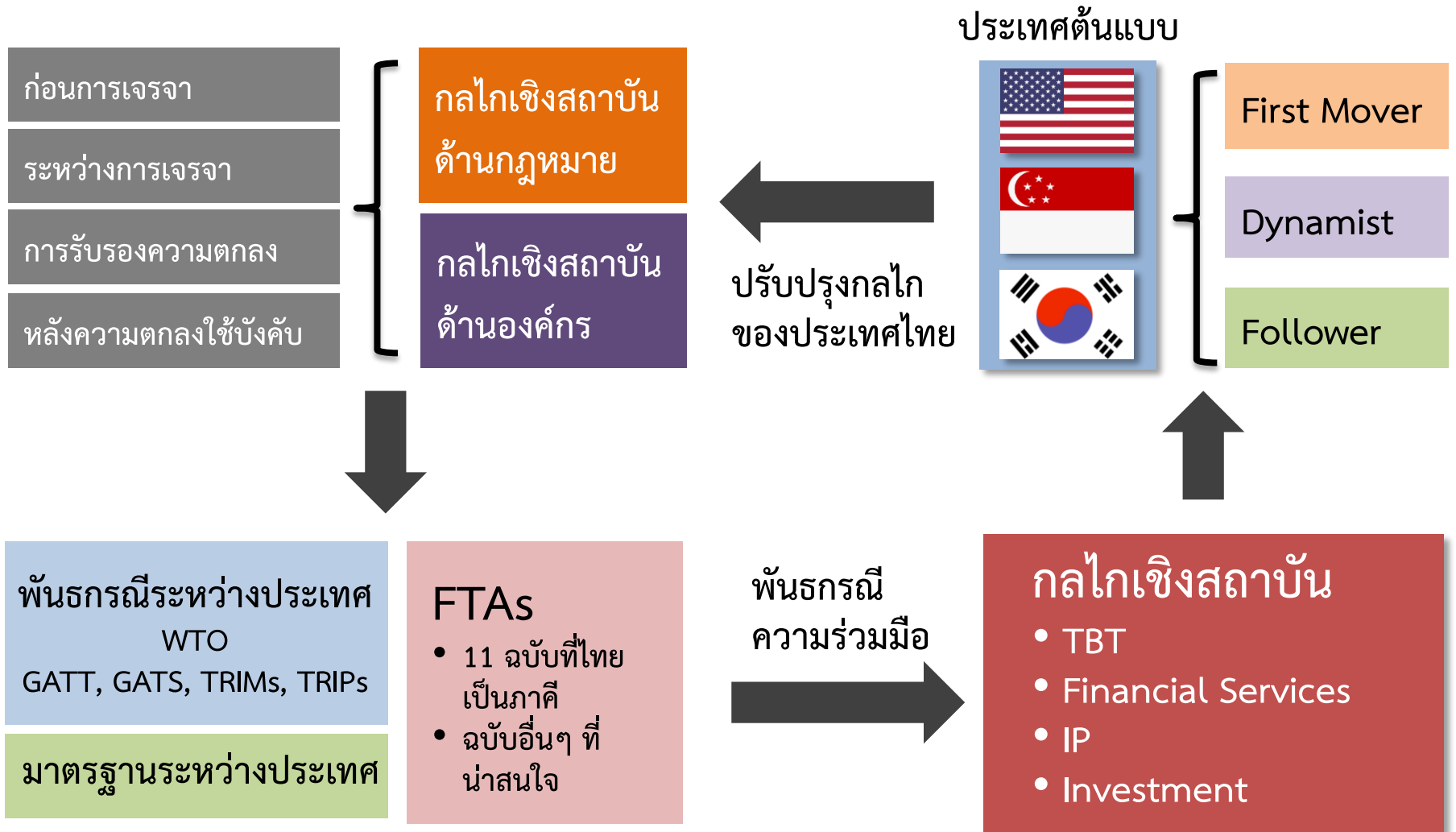
2.1 อุปสรรคทางการค้าด้านเทคนิค (TBT)

2.2 บริการทางการเงิน

2.3 ทรัพย์สินทางปัญญา

2.4 การลงทุน

กรอบแนวคิดในการปรับปรุงกลไกเชิงสถาบัน

2.1 อุปสรรคทางการค้าด้านเทคนิค (TBT)

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิงสถาบันทางด้านกฎหมาย			
1. มีกระบวนการ Regulatory Impact Assessment (RIA)	<p>Korea: Technical Regulatory Impact Assessment (TRIA) by The Framework Act on Administrative Regulations (Act No.9965, 25 January 2010) 52% ของมาตรฐาน ได้รับการปรับปรุงหลังจากทำ TRIA แล้ว ในปี 2015</p> <p>USA: Circular A-119 and Executive Order 12866 (Regulatory Planning and Review)</p>	<p>Singapore: Post-Market Surveillance and review (every 5 years)</p>	<p>Thailand: ไม่มีกระบวนการนี้</p>
2. การบังคับใช้มาตรฐานระหว่างประเทศ	<p>Singapore, USA: บังคับใช้ได้ทันทีโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการกฎหมายภายใน</p>	-	<p>Thailand, Korea: ต้องทำเป็นกฎหมายภายใน</p>

2.1 อุปสรรคทางการค้าด้านเทคนิค (TBT)

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิงสถาบันทางด้านองค์กร			
1. กลไกเรื่องการกำหนดมาตรฐานสินค้าและอุตสาหกรรม	USA: เอกชนทำเองทั้งหมด (Voluntary Consensus Standards: VCS)	Singapore: เอกชนมีบทบาทหลัก โดยภาครัฐเป็นฝ่ายสนับสนุน (สมาคมมาตรฐานสิงคโปร์: SSC)	Thailand, Korea: รัฐบาลมีบทบาทหลัก และเชิญเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม
2. กลไกการทำงานร่วมกันระหว่างรัฐกับเอกชน	USA: จัดตั้งหน่วยงานใหม่ คือ The National Institute of Standards and Technology (NIST) เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดการกำหนดมาตรฐานที่เป็นอุปสรรคต่อการค้า Korea: Korean Standard Association ให้บริการ Comprehensive Knowledge Service (KSA)	Singapore: Public-Private Partnership: PPP) โดยหน่วยงาน SPRING และ SSC	Thailand: รัฐบาลกำหนดนโยบายและหารือกับเอกชน

ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

กลไกเชิงสถาบันในเรื่อง TBT	ไทย	สิงคโปร์	เกาหลีใต้	สหรัฐฯ
รัฐและเอกชนร่วมกันกำหนดมาตรฐาน (PPP)	✓	✓	✓	✗
เอกชนเป็นฝ่ายกำหนดมาตรฐาน (Private Sector Standards)	✗	✗	✗	✓
มีการทบทวนกฎเกณฑ์เรื่องการกำหนดมาตรฐานเป็นระยะ	✗	✓	✓	✓
มีการตรวจสอบมาตรฐานสินค้าเป็นระยะว่าเหมาะสมกับบริบทปัจจุบันหรือไม่ (Post-Market Surveillance)	✗	✓	✗	✗
มีหน่วยงานประสานงาน (Coordination) ระหว่างรัฐและเอกชนเพื่อประสานงานเรื่องการดำเนินการเรื่องมาตรฐาน และกระบวนการประเมินผลมาตรฐาน เช่น การให้ความรู้ การฝึกอบรม ฯลฯ	✗	✓	✓	✓
มีการวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (RIA)	✗	✗	✓	✓

2.1 อุปสรรคทางการค้าด้านเทคนิค (TBT)

ข้อเสนอแนะสำหรับประเทศไทย

1. จัดให้มีการวางแผนก่อนการเจรจา (Pre-negotiation Plan) โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องร่วมกำหนดแผนในการเจรจา เพื่อเตรียมความพร้อมในการรองรับ พันธกรณีที่คาดว่าจะเกิดขึ้น
2. จัดให้มีกระบวนการการทบทวนกฎเกณฑ์เรื่องการกำหนดมาตรฐานเป็นระยะ (Review) เพื่อให้ สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ
3. จัดให้มีการวิเคราะห์ผลกระทบในการออกกฎหมาย (RIA) เพื่อวิเคราะห์ผลกระทบ ผลประโยชน์ ต้นทุน และความสอดคล้องของกฎเกณฑ์ที่มีอยู่และที่กำลังจะออกมาใหม่
4. จัดให้มีหน่วยงานกำกับดูแลให้การกำหนดมาตรฐานไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคต่อการค้า และไม่ขัดกับ พันธกรณีความตกลง FTA เช่น NIST ของสหรัฐ
5. มีหน่วยงานที่ให้ความรู้เรื่องการดำเนินการเรื่องมาตรฐาน และกระบวนการประเมินผลมาตรฐาน เช่น การฝึกอบรม ฯลฯ เช่น KSA ของเกาหลีใต้ ที่ให้บริการความรู้แบบเบ็ดเสร็จ (Comprehensive Knowledge Service)

2.2 บริการทางการเงิน

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิงสถาบันทางด้านกฎหมาย			
1. การเปิดเสรีภายใต้ GATS, FTAs			
1.1 ธนาकार	US: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 1, 2, 3	Singapore: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 2, 3 Thailand: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 3, 4	Korea: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 3
1.2 ประกันภัย	US: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 1, 2, 3	Singapore: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 2, 3 Thailand: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 2, 3, 4	Korea: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 3
1.3 หลักทรัพย์	US: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 1, 2, 3	Singapore: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 2, 3 Thailand: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 3	Korea: ส่วนใหญ่เปิดเสรี Mode 3
2. ข้อยกเว้น Prudential Measure	-	US, Singapore, Korea, Thailand ไม่กำหนดไว้แน่นอนว่ามาตรการใดบ้างถือเป็น Prudential Measure เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการตีความ	-

2.2 บริการทางการเงิน

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิงสถาบันทางด้านองค์กร			
1. การกำกับดูแล	-	<p>US, Singapore, Korea</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถาบันที่กำกับดูแลภาคการเงินไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงโดย GATS, FTAs - มีการจัดตั้งองค์กรเพื่อกำกับดูแลแบบรวมศูนย์ (Integrated Approach) <p>Singapore = MAS</p> <p>US = FSOC</p> <p>(กำกับดูแลความเสี่ยงเชิงระบบในภาคการเงิน เกิดขึ้นภายหลังวิกฤตการเงินปี 2007-2008)</p> <p>Korea = FSC</p> <p>(กำกับดูแลภาคการเงิน เกิดขึ้นภายหลังวิกฤตการเงินปี 1997)</p>	<p>Thailand</p> <ul style="list-style-type: none"> - สถาบันที่กำกับดูแลภาคการเงินไม่เกิดการเปลี่ยนแปลงโดย GATS, FTAs - การกำกับดูแลเป็นแบบแบ่งตามหน้าที่ (Functional Approach) <p>Thailand = ธปท., คปภ., ก.ล.ต.</p>

2.2 ข้อเสนอแนะกลไกเชิงสถาบันด้านบริการทางการเงินสำหรับประเทศไทย

1. ประเทศไทยควรเปิดเสรีตามหลักการเปิดเสรีแบบก้าวหน้าตามลำดับภายใต้ GATS ดังเช่นปัจจุบัน เพื่อไม่ให้เกิดการเปิดเสรีส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของภาคการเงิน โดยพิจารณาจากความพร้อมของผู้ประกอบการและผู้บริโภคในประเทศไทยเป็นสำคัญ
2. ในกรณีของ Prudential Measure หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทางด้านบริการทางการเงินภายในประเทศไทย ได้แก่ สศค., ธปท., คปภ. และ กสท. ควรจัดประชุมร่วมกันเพื่อกำหนดว่ามาตรฐานระหว่างประเทศใดบ้างที่ประเทศไทยนำมาใช้ อันควรถือเป็น Prudential Measure เพื่อวางแนวทางการออกหลักเกณฑ์ที่มีอาจขัดต่อพันธกรณีการเปิดเสรีตาม FTAs ได้อย่างถูกต้อง และลดความเสี่ยงที่อาจถูกฟ้องร้องว่าหลักเกณฑ์ที่เสริมสร้างเสถียรภาพทางการเงินภายในประเทศไทยขัดต่อพันธกรณีตาม GATS
3. เนื่องจากการกำกับดูแลภาคการเงินของประเทศไทยเป็นแบบ Functional Approach ที่มีองค์กรกำกับดูแลหลายหน่วยงาน ดังนั้นองค์กรดังกล่าวควรกำหนดความรับผิดชอบในการประสานงานตาม FTAs ให้กับหน่วยงานย่อยอย่างชัดเจน เพื่อการประสานงานที่รวดเร็ว

2.3 ทรัพย์สินทางปัญญา

	First Mover	Dynamist	Follower
<p>กลไกเชิงสถาบันทางด้านกฎหมาย</p>	<p>ประเทศสหรัฐอเมริกา</p> <p>เป็นประเทศผู้นำในการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาประเทศ</p> <p>สหรัฐอเมริกาเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีอำนาจในการต่อรองสูง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าประเทศสหรัฐอเมริกามักจะมีการแก้ไขกฎหมายภายในหรือสร้างกรอบแนวทางการเจรจาไว้ล่วงหน้าก่อนที่จะเริ่มเจรจาการค้า</p>	<p>ประเทศไทย, ประเทศสิงคโปร์ และประเทศเกาหลีใต้</p> <p>การเตรียมความพร้อมในการพัฒนากลไกเชิงกฎหมายทรัพย์สินทางปัญญาทั้งก่อนและหลังความตกลงการค้าเสรี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังทำความตกลงการค้าเสรี จะเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมายค่อนข้างมาก</p>	

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิง สถาบัน ทางด้าน องค์กร	ประเทศสหรัฐอเมริกา <ul style="list-style-type: none"> United States Copyright Office United States Patent and Trademark 	ประเทศไทย <ul style="list-style-type: none"> กรมทรัพย์สินทางปัญญา ประเทศสิงคโปร์ <ul style="list-style-type: none"> Intellectual Property Office of Singapore ประเทศเกาหลีใต้ <ul style="list-style-type: none"> Korean Intellectual Property Office (KIPO) 	
	หมายเหตุ ประเทศสหรัฐอเมริการเป็นประเทศ มหาอำนาจส่วนใหญ่จะมีการเตรียม template กรอบความตกลงก่อนที่จะเจรจา การค้าเสรี และประเทศคู่เจรจามักจะต้องใช้ กรอบความตกลงที่ประเทศอเมริกากำหนด ขึ้นมา	หมายเหตุ ทั้งสามประเทศมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้าง องค์กรและการสร้างสถาบันใหม่ เพื่อให้ สอดคล้องตามพันธกรณีความตกลงการค้าเสรี	

2.3 ข้อเสนอแนะทางด้านทรัพย์สินทางปัญญาสำหรับประเทศไทย

1. กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศควรจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะด้านขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่เกี่ยวกับการเจรจาการค้าระหว่างประเทศในประเด็นเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาไม่ว่าจะเป็นในระดับทวิภาคหรือพหุภาคี โดยคณะกรรมการพาด้านจะเป็นคณะกรรมการที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ โดยคณะทำงานเฉพาะด้านจะต้องทำงานร่วมกันและประสานงานร่วมกับกรมทรัพย์สินทางปัญญา เพื่อให้การเจรจาทำความตกลง การปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและรักษาผลประโยชน์ของประเทศได้อย่างแท้จริง
2. โครงสร้างองค์กรของกรมทรัพย์สินทางปัญญาของประเทศไทยที่เป็นการกำกับดูแลแบบรวมศูนย์เป็นโครงสร้างที่มีความเหมาะสมอยู่แล้ว เนื่องจากทำให้เกิดความสะดวกและมีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (แตกต่างจากประเทศเกาหลีใต้และสหรัฐอเมริกา ที่มีการกำกับดูแลแบบแบ่งส่วน) นอกจากนี้หากในอนาคตประเทศไทยมีความประสงค์จะเพิ่มความคุ้มครองทางทรัพย์สินทางปัญญาอื่นๆก็สามารถตั้งเป็นสำนัก หรือหน่วยงานย่อยภายในกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ โดยไม่จำเป็นต้องจัดตั้งกรมขึ้นมาใหม่

2.4 การลงทุน

	First Mover	Dynamist	Follower
<u>การเปิดเสรี</u>			
กลไกเชิงสถาบันทางด้านกฎหมาย			
1. การอนุญาตให้คนต่าง ด้าวเข้ามาลงทุน	<p>USA: ใช้วิธีตรวจสอบภายหลัง เช่น การแจ้งการลงทุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ (Report) และจะมีการตรวจสอบว่าการลงทุนนั้นขัดกับ National Security หรือไม่</p> <p>Singapore: มีข้อจำกัดต่อการเข้ามาลงทุนของคนต่างด้าวน้อยมาก และใช้กฎหมายหุ้นส่วนบริษัทในการกำกับดูแลธุรกิจต่างด้าว</p>	-	<p>Thailand, Korea: ใช้วิธีควบคุม (Command and Control) เช่น มีกฎหมายตั้งข้อจำกัดประเภทธุรกิจ และการออกใบอนุญาต</p>

2.4 การลงทุน

First Mover

Dynamist

Follower

สิทธิประโยชน์การลงทุน

<p>กลไกเชิงสถาบันทางด้านกฎหมาย</p>	<p>ประเทศสิงคโปร์</p> <ul style="list-style-type: none"> Investment Scheme Incentive <p>Economic Expansion Incentives Act and the Income Tax Act</p> <ul style="list-style-type: none"> Pioneer Certificate Incentive (PC) and Development and Expansion Incentive (DEI) Finance & Treasury Centre (FTC) Incentive Land Intensification Allowance (LIA) 	<p>ประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> พรบ ส่งเสริมการลงทุน 2520 พรบ.การอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ 2558 พรบ.การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย พ.ศ.2560 	-
<p>ประเทศสหรัฐอเมริกา</p>	<ul style="list-style-type: none"> Investment Scheme Incentive Film and TV tax credit, made in CA, 	<p>ประเทศเกาหลีใต้</p> <ul style="list-style-type: none"> Foreign Investment Promotion Act (FIPA) <p>ประเทศเกาหลีใต้มีพยายามที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบองค์กรและกฎหมายที่เกี่ยวข้องอันจะเห็นได้จากการเปลี่ยนแปลงจากประเทศที่มีข้อจำกัดในการลงทุนมากที่สุด เป็นประเทศที่มีข้อจำกัดในการลงทุนน้อยที่สุด และกลายเป็นประเทศที่มีเงินลงทุนเข้าประเทศมากเป็นอันดับหนึ่งในเอเชีย</p>	

	First Mover	Dynamist	Follower
กลไกเชิงสถาบันทางด้านองค์กร	<p>ประเทศสหรัฐอเมริกา</p> <p>USRTR</p> <ul style="list-style-type: none"> The Office of Services and Investment (SI) Committee on Foreign Investment in the United States (CFIUS) Enforcement and Compliance Unit SelectUSA.gov 	<p>ประเทศไทย</p> <ul style="list-style-type: none"> คณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน คณะกรรมการนโยบายเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย 	-
		<p>ประเทศเกาหลีใต้</p> <ul style="list-style-type: none"> ศูนย์การให้คำปรึกษาการลงทุนในประเทศเกาหลี คณะกรรมการการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ผู้ตรวจการแผ่นดินด้านการลงทุน <p>ประเทศสิงคโปร์</p> <ul style="list-style-type: none"> Economic Development Board Trade Specialist, MTI IE Singapore (International Enterprise Singapore) 	

2.4 ข้อเสนอแนะกลไกเชิงสถาบันทางการลงทุนสำหรับประเทศไทย

1. ควรจัดตั้งหน่วยงานที่ทำหน้าที่กำกับดูแลให้กฎหมายภายในสอดคล้องกับพันธกรณีของความตกลง FTA ในเรื่องการลงทุน เพื่อป้องกันไม่ให้มีมาตรการภายใต้กฎหมายไทยที่ขัดกับพันธกรณีความตกลง FTA ในอนาคต เหมือนเช่นที่ประเทศสหรัฐอเมริกาจัดตั้งฝ่าย Enforcement and Compliance Unit ขึ้นมาใน International Trade Administration (ITA) เพื่อทำหน้าที่นี้
2. ควรจัดตั้งหน่วยงานพิเศษขึ้นมาเพื่อทำหน้าที่หลักในการเยียวยาความเสียหายแก่นักลงทุน เช่นเดียวกับประเทศเกาหลีใต้ ที่มี Investment Ombudsman ซึ่งเป็นหน่วยงานที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของประธานาธิบดี และกำกับดูแลโดย Foreign Investment Committee, Minister of Trade, Industry and Energy โดย Investment Ombudsman สามารถจัดตั้งคณะกรรมการเยียวยาความเสียหาย (Grievance Settlement Body)
3. ควรมีการปรับปรุงสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับการลงทุนตามพระราชส่งเสริมการลงทุน โดยนอกจากจะให้สิทธิประโยชน์ทางภาษีที่ประเทศไทยให้อยู่แล้ว ประเทศไทยควรพิจารณาให้สิทธิประโยชน์อื่นๆที่มีใช้ภาษีด้วย เช่น การให้เงินสนับสนุน (cash grant) การลดค่าเช่าที่ดิน และการจัดหาที่ทำธุรกิจสำหรับนักลงทุน การให้การสนับสนุนทางการเงินทำหรับโครงการที่เกี่ยวกับการสร้างสาธารณูปโภคขนาดใหญ่ การให้ความรู้และการจัดอบรมพนักงาน เป็นต้น